

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยมีขั้นตอนในการวิจัยดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
 - 3.2.1 การสร้างเครื่องมือ
 - 3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกได้ดังนี้

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำนวน 85 คน
 - 2) ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำนวน 1,108 คน
- รวมประชากรทั้งหมด 1,193 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูที่คัดเลือกจากกลุ่มประชากร โดยมีวิธีการ ดังนี้
ขั้นที่ 1 ผู้บริหาร ใช้เทคนิคสุ่มแบบเจาะจงทั้งหมด (Purposive Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 85 คน

ขั้นที่ 2 ครู ดำเนินการดังนี้

1. ครู ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง

จำนวน 285 คน โดยแยกตามขนาดโรงเรียนได้ 3 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างแล้ว นำมาเทียบสัดส่วนตามขนาดของโรงเรียน

2. นำกลุ่มตัวอย่างมาสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับฉลาก รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 370 คน ดังตาราง

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชลบุรี เขต 1

ขนาดโรงเรียน	จำนวน โรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหาร	ครู	รวม	ผู้บริหาร	ครู	รวม
ขนาดเล็ก	15	15	81	96	15	21	36
ขนาดกลาง	41	41	349	390	41	90	131
ขนาดใหญ่	29	29	678	707	29	174	203
รวม	85	85	1,108	1,193	85	285	370

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำนวน 4 ด้าน คือ การสร้างบารมี การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นเยาวชนปัญญา การคำนึงถึงเอกลักษณ์ ลักษณะ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับของ ลิเคิร์ต (Likert) (Best and Kahn, 1993, p. 246) คือ

- 5 หมายถึง มีภาวะผู้นำมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีภาวะผู้นำมาก
- 3 หมายถึง มีภาวะผู้นำปานกลาง
- 2 หมายถึง มีภาวะผู้นำน้อย
- 1 หมายถึง มีภาวะผู้นำน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ศึกษาทฤษฎี เอกสาร ตำรา แนวคิดและงานวิจัย ที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 จำนวน 4 ด้าน คือ การสร้างบารมี การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นเขavnปัญญา การคำนึงถึงเอกัตบุคคล
- 2) ศึกษาแบบสอบถามของรุ่งกานต์ รอดเรือง (2546, หน้า 118)
- 3) สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง โดยนำแนวความคิด หลักการ และข้อมูลต่างๆที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าทั้งหมด เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม
- 4) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ แนะนำ ปรับปรุง และแก้ไข

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านภาษาและความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เทคนิค IOC (ภาคผนวก ค) แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประกอบด้วย

(1) ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู	อาจารย์พิเศษ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
ตรวจสอบด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา
(2) ผศ.ประทีป อนุเมธางกูร	อาจารย์พิเศษ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
ตรวจสอบด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา
(3) นางดวงใจ เรืองแสง	ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดคอนคำรังธรรม
อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
ตรวจสอบด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา
(4) นางคณินิจ ตัญญาญจน์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชลบุรีเขต 1
ตรวจสอบด้านสถิติ

- (5) นางกานดา พุทธรักษา ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1
ตรวจสอบด้านภาษา

2) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปทดลองใช้กับกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน โรงเรียนละ 10 คน รวม 30 คน ดังนี้ โรงเรียนบ้านหนองซากแก้ว โรงเรียนวัดมโนรม และโรงเรียนอนุบาลบ้านบางพระ(จิ่งนาวิกอนุสรณ์)

3) นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้ว ไปหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202 - 204) ที่เรียกว่า “สัมประสิทธิ์อัลฟา” (α -Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .98

4) นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วทำเป็นฉบับสมบูรณ์แบบเพื่อเก็บข้อมูลต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนดังนี้

3.3.1 บันทึกเสนอสำนักงานบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

3.3.2 การส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยส่งด้วยตนเอง

3.3.3 การรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยเดินทางไปรวบรวมเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 2 สัปดาห์

3.3.4 ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 370 คน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถาม กลับคืนมาจำนวน 370 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.4.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทุกฉบับ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์

3.4.2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ความถี่และค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูปตารางพร้อมกับคำบรรยายประกอบ

3.4.3 ข้อมูลเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลของ เบสท์ (Best, 1993, p. 247)

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.5 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติดังนี้

3.5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ และค่าร้อยละ

3.5.2 วิเคราะห์ระดับปัญหา โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$)

3.5.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชลบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ ใช้การทดสอบค่าที (t -test)

3.5.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F -test)